

Jó lenne az, ha a gyülekezet énekelne, mert az igazi részvét akkor nyilvánul meg. Kántoraink felelősek azért, hogy éneklő gyülekezetek legyenek. Ismerek olyan kántort, aki magnetofonnal jár a temetésre és kíséretet nyekerget csodálatos hangja alá. Mindenki csodálja és nagyon tetszik a gyülekezetnek. Szegény utódját már most sajnálom, mert az éneklő gyülekezetet könnyű megszűntetni, de nem egyszerű feladat a gyülekezetet énekre nevelni. Sok türelem és szeretet kell ahhoz, hogy az emberekkel megszerettessük az éneklést. Azt hiszem, akik hitoktatást tartanak az iskolákban, azoknak erről többet nem kell mondani, mert tudják, hogy milyen nehéz ma a fiatalokat rávenni, hogy nemcsak az a zene, amit hallgatnak, hanem az a legszebb zene, amit ők énekelnek. Meg kell szeretetni velük saját hangjukat. Bátorítani kell őket, hogy merjenek énekelni, mert az éneklés természetes dolog.

Osszegezve úgy látom, hogy itt Kiskőrösön az éneklési kedv elfogadható, de sajnos vannak olyan gyülekezetek egyházmegyénkben, ahol a kántor produkciója van előtérben és nem a gyülekezet éneke.

F. G.: *Van-e olyan gyülekezet az egyházmegyében, melyben élő hagyománya volt a liturgikus éneklésnek?*

K. P.: Kiskőrösön addig volt liturgikus éneklés, amíg szlovák nyelven folyt az istentisztelet. Mostanában csak minden évben egy alkalommal tartunk szlovák nyelvű istentiszteletet. Ilyenkor az énekek magyarul szólnak, a liturgia szlovákul megy, a prédikáció szintén szlovákul hangzik. A többi gyülekezetben sem tudok arról, hogy hagyomány lett volna a liturgikus éneklés. Viszont nem tettünk le arról a tervünkről, hogy megtanítsuk gyülekezeteinket a liturgikus éneklés örömére és szépségére.

Finta Gergely

* * *

Sok esetben tapasztalhatjuk, hogy egy megújított orgona újulást hoz egy gyülekezet zenéi életében. Így történt ez Kecskeméten is. A következő beszámoló – hisz a Bács-Kiskuni Egyházmegye egyik fejlődő gyülekezetéből kaptuk – aktuálisan kapcsolódik az előző beszélgetéshez.

Kecskemét – egy korszerű orgonafelújítás

A kecskeméti evangélikus gyülekezet rüsselscheni testvérgyülekezete segítségével újította fel Angster-orgonáját. A legkorszerűbb restaurálási elvek szerint az eredetileg pneumatikus hangszert ebben a formában állította helyre a németországi HARD cég. A mintegy kéthónapos munka során minden szükséges javítást elvégeztek (bőrözés, szelláda- és játszóasztal-javítás...), továbbá pótolták a háború idején rekvirált sípokat.

1993. szeptember 9-én ünnepi hangversenyen mutatta be *Trajtler Gábor* a megújult orgonát a gyülekezetnek és az orgonamuzsika kedvelőinek. Azóta azon túl, hogy az istentiszteletek zenéjét gazdagítja a széphangú romantikus orgona, a kórushangversenyeken túl orgonaestek megrendezésére is mód nyílt *Lehotka Gábor, Révész László, Gáncs Aladár, Finta Gergely* és *Király Csaba*

orgonaművészek közreműködésével. A kétmanuális, közepes nagyságú hangszeren a romantikus művek szólnak a „legotthonosabban”, így nem csoda, hogy Bach művei mellett Mendelssohn, Frank, Widor és Vierne darabjai szerepeltek az emlékezetes esték programjain.

Kiss János, kecskeméti ev. lelkész közlése alapján

* * *

Liturgikus mozgalom és gyakorlat

Sulyok Imre előadása az Egyházzenei Szabadakadémia keretében

A történelmi felekezetek századunk első felében fokozott érdeklődéssel fordultak régi liturgikus kincseik felé. A tudományos kutatás műhelyeiben és az egyházak mindennapjaiban egyaránt utat talált ez a régiből merítő újító szándék. Evangélikus egyházunkban a Bp.-kelenföldi gyülekezet volt e két irány összefonódásának egyik fontos színhelye, ahol az 1940-es évek végétől évenként keresztül hetente tartottak vesperákat. Erről számolt be *Sulyok Imre*, a gyülekezet egykori és mai kántora, az Egyházzenei Társaság és a Zeneakadémia egyházzenei tanszakának szabadakadémiája keretében 1996. január 15-én.

Mint ez a tudós és széleskörű tapasztalattal rendelkező egyházzenesz előadásából kiderült, a vesperák anyagát a XVI–XVII. századi protestáns énekanyagból – főként Huszár Gál énekeskönyvéből – merítették. A rendeket *Botta István*, akkori segédlelkész állította össze. Az ő személye biztosította a tudományos alaposságot (ld. Botta István: *Huszár Gál élete, művei és kora*. Budapest, 1991) és azt, hogy az általa vezetett ifjúság hitéletében ezeknek az alkalmaknak fontos szerepe volt. Ez az ifjúsági kör jelentette egyben a vesperák gyülekezeti bázisát is. A zenei vezető Sulyok Imre volt, aki épp ezzel a feladatával kezdte máig tartó kelenföldi szolgálatát. Neki is volt mit kama-toztatni ezeken az alkalmakon, hisz a 30-as években *Schulek Tiborral* közösen a régi magyar protestáns énekanyagot kutatták. (Ennek a munkának eredménye a *Régi Magyar Istenes Énekek* gyűjtemény.) A rendszeres vesperákon kívül alkalmanként matutinumot és laudest is énekeltek, hasonló énekanyaggal ünnepelték karácsony éjszakáját is.

Ez az eleven és rendszeres liturgikus élet az 50-es években – részben kényszerű okokból – megszakadt. Mégis ezeknek az alkalmaknak értékközvetítő hatása nemcsak a korabeli résztvevők szívében él tovább, hanem az utóbbi évek kezdeményezéseiben, ennek a hagyománynak a felelevenítésére (ld. előző szám: „Beszélgetés a kelenföldi gyülekezet egyházzenei életéről”). S hogy a történet teljes legyen, hozzá kell tennünk, a *Fővárosi Kántorátus* a protestáns templomok közül éppen itt, Kelenföldön kezdi meg működését vasárnap esténként vespera éneklésével. Jó, hogy nemcsak a XVI., de a XX. században is van mire visszapiillantania.